

Een dag uit het leven van Anja Broess, ritueel begeleider

Mijn woensdag begint rustig, maandag en dinsdag heb ik een afscheid mogen begeleiden. Het waren opnieuw twee erg verschillende bijeenkomsten. Het verschil komt uiteraard door de families waar ik te gast mag zijn. Vrijwel altijd kan ik degene die is overleden begroeten. Thuis of in een Huis van Afscheid. Als ik iemand heb kunnen zien wordt mijn beeld nog completer. Zo mocht ik ook de jonge man ontmoeten waar ik over schrijf.

De telefoon gaat over. Een uitvaartleider vraagt of ik beschikbaar ben voor de zaterdag.

's Avonds ga ik naar de familie toe. Hun 20-jarige zoon en broer is overleden. Hij heeft een sprong gemaakt. De verbijstering over zijn dood is enorm. Het gezin is blij met mijn komst en binnen een kwartier na aankomst zijn we in een diepgaand gesprek. Zaterdag is het afscheid dus er moet voor dit gezin zo snel mogelijk duidelijkheid zijn over hoe we samen kunnen zorgen voor het mooiste en meest persoonlijke afscheid voor hun zoon en tweelingbroer. Er is vertrouwen in elkaar en al tijdens het gesprek komt bij mij zijn persoonlijk symbool naar boven. Om hem te symboliseren kunnen we zijn basketbalschoenen gebruiken. De

familie is het er volkomen mee eens. Met toestemming van zijn familie mag ik hier een gedeelte van mijn inleidende woorden gebruiken. De namen zijn vervangen door algemene woorden.

“Jullie zien hier zijn basketbalschoenen, gebruikt, bijna versleten, met tape aan elkaar geplakt. Zijn schoenen waren gebarsten, net zoals zijn hart. Zijn hart zat zo vol, zo vol van liefde, liefde voor zijn ouders, diepe liefde en verbondenheid met zijn zus, intense liefde voor zijn vriendin En zoveel liefde voor nog veel meer mensen. Hij gaf je het idee dat je uniek was. Hij gaf om jou. Zoveel liefde kan een hart misschien

niet aan. Net zoals de schoenen zoveel training en serieus spel niet meer kon hebben.

De schoenen staan symbool voor hem, je kunt er hard mee rennen, mee springen. Steeds opnieuw aantrekken en uittrekken. Snel, sneller, snelst. Hij leefde ook op die manier. Snel, sneller, snelst.”

Met elkaar hebben we toegewerkt naar een bijzonder afscheid. Zijn zus, vrienden, familie hadden woorden gevonden. Mijn inbreng was er in woorden, duiding van de symbolieken en begeleiding. Er was prachtige muziek. Zijn vrienden stonden in een kring om hem heen. We staken licht bij hem aan om onze verbondenheid te benadrukken. We waren stil. Intens, liefdevol en verbonden. Zo heb ik dit afscheid ervaren.

Het werken als ritueel begeleider is iedere keer uniek. Steeds opnieuw ervaar ik het vertrouwen dat mensen je geven. In hun diepste verdriet mag je bij hen zijn. Het is zo mooi om mensen bij te kunnen staan op deze scharniermomenten van het leven. Ik hoop het nog vele jaren te mogen doen.

Anja Broess is uitgeroepen tot ritueel begeleider van het jaar.